

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС навчальної дисципліни ГЕОГРАФІЯ БІЗНЕСУ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування

Спеціальність: 106 - Географія

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: к.геогр.н., доцент Косташук Володимир Іванович

Профайл викладача:

[http://www.socgeo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[1761\]\[caf_per_s_id\]=1266&commands\[1761\]=item](http://www.socgeo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[1761][caf_per_s_id]=1266&commands[1761]=item)

Контактний телефон: (0372) 58-48-47

E-mail: i.kostaschuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5706>

Консультації:

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	вівторок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	вівторок	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	До 13.00
	вівторок	15.00-16.00
	середа	До 13.00
	четвер	До 13.00
	п'ятниця	Не проводяться

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Навчальна дисципліна розкриває сутність та актуальні проблеми розвитку бізнесу в регіонах України. Акцентується увага на впливові географічних чинників на розвиток бізнесу та його ролі у вирішенні соціально-економічних, екологічних, культурних проблем розвитку регіонів. Значна увага приділяється аналізу географічних чинників, а також просторово-часових аспектів формування та використання економічних ресурсів території в контексті розвитку різних видів бізнесу в регіонах України. Аналізуються географічні передумови розвитку бізнесу в регіонах, його стан та перспективи.

2. Мета навчальної дисципліни:

Сформувати у студентів спеціальності «Географія» систематизовані знання щодо передумов та перспектив розвитку бізнесу в регіонах України.

3. Завдання курсу:

- ✓ розкрити студентам зміст курсу “Географії бізнесу” як окремої дисципліни;
- ✓ проаналізувати суспільно-географічну сутність бізнесу та географічних чинників та його розвитку у вирішенні суспільно-географічних проблем;
- ✓ оволодіти навиками оцінки географічних передумов розвитку різних видів бізнесу в регіонах України;
- ✓ навчити студентів визначати проблемні аспекти розвитку бізнесу та шляхи їх вирішення;
- ✓ набути практичних навичок організації бізнесу із врахуванням географічних чинників в регіонах України;

4. Пререквізити: Вступ до регіоналістики, Вступ до територіального планування, Основи менеджменту.

5. Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **загальні компетентності**, як:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **фахові компетентності**, як:

ФК 1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів, в тому числі міжнародних, що будуть висвітлювати особливості впливу глобалізації на регіони та просторові моделі їх економіки.

ФК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи та суспільства, а також причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній та педагогічній діяльності;

ФК 4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтно-оболонки та проводити просторовий аналіз поселенських систем на основі кількісних і якісних даних, здійснювати регіональну діагностику на основі територіального планування; ідентифікувати, вимірювати та оцінювати фактори у просторово-часовому континуумі для моделювання траєкторій розвитку міст, регіонів і країн, визначати їх інноваційно-інвестиційний потенціал;

ФК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації. Уміння давати комплексну географічну оцінку території за результатами аналізу карт, здатність відображати географічні об'єкти і процеси за допомогою картографічних творів; використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів територіального менеджменту, районного планування, складання планів та програм соціально-економічного розвитку регіонів.

ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

ФК 12. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у загальноосвітніх навчальних закладах.

Програмні результати навчання:

Р01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

Р02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.

Р03. Пояснювати особливості організації географічного простору та знати базові уявлення про територіальну організацію суспільства, концепції територіальних структур.

Р04. Аналізувати географічний потенціал території

Р010. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні, а також особливості процесів глобалізації економічного, соціального, політичного, культурного і духовного розвитку людства, головні закономірності розвитку глобальних проблем та глобалістики.

Р012. Розуміти форми, методи і прийоми навчальної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах.

Р014. Вміти збирати, систематизувати, опрацьовувати та аналізувати наукову і технічну інформацію для вирішення географічних завдань.

Р018. Вміти професійно застосовувати географічно-наукові знання і практичні уміння й навички дисциплін фізико- та суспільно-географічно циклу у педагогічній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: сутність понять бізнесу та його роль в соціально-економічному розвитку територій; основні форми та види бізнесу, особливості нормативно-правового регулювання бізнесу, вплив географічного середовища на розвиток бізнесу.

вміти: практично використовувати природногеографічні та суспільногеографічні особливості території регіонів України для розвитку бізнесу.

6. Опис навчальної дисципліни

1.6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: Географія бізнесу												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	IV	7	3	90	2	22	11	-	-	47	10	залік
Заочна	IV	7	3	90	2	4	4	-	-	78	10	залік

1.6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних елементів	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Бізнес як суспільно-географічна категорія											
НЕ 1.1. Тема 1. Суспільно-географічна сутність бізнесу та його види.	10	2	-	-	-	8	10	1	-	-	-	9
НЕ 1.2 Тема 2. Чинники, принципи та етапи розвитку бізнесу.	10	4	2	-	-	4	10	-	1	-	-	9
НЕ 1.3 Тема 3. Вплив географічного середовища на розвиток бізнесу.	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
НЕ 1.4	17	2	2	-	10	3	17	-	1	-	-	16

Тема 4. Нормативно-правове регулювання розвитку бізнесу України												
Разом за ЗМ1	45	10	6	-	10	19	45	2	2	-	-	41
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ											
НЕ 2.1 Тема 1. Природні умови та ресурси регіону як чинник розвитку бізнесу та формування бізнес середовища	7	2	-	-	-	5	7	-	1	-	-	6
НЕ 2.2 Тема 2. Вплив населення і трудових ресурсів на розвиток бізнесу	7	2	2	-	-	3	7	1	-	-	-	6
НЕ 2.3 Тема 3. Географічні аспекти формування та розвитку виробничого потенціалу	7	2	-	-	-	5	7	1	-	-	-	6
НЕ 2.4 Тема 4. Географічні аспекти інвестиційної та інноваційної діяльності для розвитку бізнесу.	7	2	3	-	-	2	7	-	1	-	-	6
НЕ 2.5 Тема 5. Регіональні особливості України та їх вплив на розвиток бізнесу	17	4	-	-	10	3	17	-	-	-	10	7
Разом за ЗМ 2	45	12	5	-	10	18	45	2	2	-	10	31
Усього годин	90	22	11	-	20	47	90	4	4	-	10	72

6.2.1 Тематика індивідуальних завдань

1. Суспільно-географічна сутність бізнесу.
2. Роль бізнесу в суспільному розвитку України.
3. Основні напрямки розвитку бізнесу в Україні та країнах світу.
4. Основні завдання бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем.
5. Актуальні проблеми бізнесу в Україні.
6. Нормативно-правове забезпечення розвитку бізнесу в Україні

7. Основні завдання нормативно-правового регулювання бізнесу в Україні та країнах світу.
8. Конституція України - основа розвитку бізнесу.
9. Природні умови та ресурси регіону України (за вибором студента) як чинник розвитку бізнесу.
10. Соціально-демографічні процеси в регіоні (за вибором студента) та їх вплив на розвиток бізнесу.
11. Економічний потенціал регіону (за вибором студента) як чинник розвитку бізнесу.
12. Особливості бізнесу регіону України (за вибором студента) на сучасному етапі суспільного розвитку.

6.2.2 Самостійна робота

1. Основні поняття та категорії курсу «Географія бізнесу».
2. Роль бізнесу в розвитку суспільства.
3. Основні завдання бізнесу в розвитку регіонів України.
4. Конституція України – основа розвитку бізнесу.
5. Мінерально-сировинні ресурси та їх роль в розвитку бізнесу регіонів України.
6. Роль населення в розвитку бізнесу.
7. Роль бізнесу у формуванні виробничого потенціалу регіону.
8. Роль інвестицій та інновацій в розвитку бізнесу.
9. Чинники виникнення диспропорцій в розвитку бізнесу в регіонах України.

6.2.3 Теми практичних занять

1. Роль бізнесу в розвитку регіонів.
2. Природні умови та ресурси регіонів як чинник розвитку бізнесу.
3. Населення та демографічні процеси в регіонах як чинник розвитку бізнесу.
4. Інвестиції та інновації як чинник розвитку бізнесу.
5. Регіональні відмінності в розвитку бізнесу України.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є екзамен (іспит).

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів та вправ на логічне мислення; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку чи екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання іспиту.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається екзамен, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (екзамену чи заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Оцінювання в системі ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Залік за національною шкалою</i>
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано

1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	
------	---	--	--

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Розподіл балів, які отримують студенти за кожен елемент

Поточне оцінювання (<i>аудиторна (лекційний матеріал і практичні роботи) та самостійна робота</i>)									Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5		
3	9	9	9	3	6	3	6	3		

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Богославець О. Г. Методологічні аспекти формування міжрегіональної та внутрішньорегіональної інтеграції / О. Г. Богославець // Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи: [у 2-х ч.]. – К.: КНЕУ, 2011. – Ч. 1. – С. 295-301.

2. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч посібник / І. М. Бойчик, П. С. Харів, М. І. Хопчан. – Львів: В-во «Сполом». – 2009. – 212 с.

3. Захарченко В.І. Трансформаційні процеси у промислових територіальних системах України : монографія / В.І. Захарченко. - Вінниця : Гіпаніс, 2004. - 547 с.

4. Мазур А. Г. Просторові аспекти розвитку регіональних економічних систем / А. Г. Мазур, С. А. Мазур // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія : економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 26–32.

5. Олійник Я.Б. Економіко-екологічні проблеми територіальної організації виробництва і природокористування / Я.Б. Олійник. - К. : Лібра, 1996. - 208 с.

6. Онищенко В. О. Організація виробництва : навч. посібник / В. О. Онищенко, О. В. Редкін. – К.: Лібра, 2012. – 672 с.

7. Рогач О. Багатонаціональні підприємства: підручник. Київ, 2019, 385 с.

8. . Рогач О. І. Теорія міжнародного бізнесу: від народження до сьогодення / О. І. Рогач. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 138. КНУ ІМВ. – 2019. – С. 22–25.

9. Рогач О. І. Глобальна економіка / О. І. Рогач, В. Є. Намонюк, О. В. Підчоса. – Київ: ІМВ КНУ, 2020. – 171 с.

10. Фащевський М. І. Методологічні засади територіальної організації господарства / М. І. Фащевський // Територіальна організація суспільства:

розуміння категорії. Матеріали теоретико-методологічного семінару (Київ, 4-11 бер. 2010 р.). – К., 2010. – Вип. 1. – С. 15–18.

8.2. Допоміжна

1. Географія України (матеріали для практ. і семінар, занять та вказівки до їх виконання) / [за ред. проф. Я. Жупанського і доц. І. Пушкара]. – Т., 1997. – 402 с.
2. Іщук С.І. Географія промислових комплексів / СІ. Іщук.- К. : ВШОЛ, 1993. – 135 с.
3. Костащук В.І. Мінерально-сировинні ресурси: сучасний стан та перспективи використання: монографія / Клавдія Кілінська, Володимир Костащук. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 184 с.
4. Костащук В.І. Оцінка структури та тенденції зайнятості населення України в умовах трансформаційних змін / В.І. Костащук, В.Н. Підгірна, О.М. Данілова // Економіка та суспільство. Електронний журнал. Випуск №40. – 2022.
5. Костащук В.І. Соціально-економічні передумови формування конкурентних переваг розвитку міжнародного туризму в регіоні (на прикладі Одеської області) / Костащук В.І., Смик О.С. // Молодий вчений. № 12 (112) грудень 2022 р. – С.92-99
6. Ліпкан В. А. Основи терорології (синергетична теорія тероризму) / В. А. Ліпкан. – К. : КНТ, 2006. – 84 с.
7. Лісовський С. А. Основи сталого (збалансованого) економічного, соціального, екологічного розвитку : Монографія./ Інститут географії НАН України / Л.Г. Руденко (наук ред..) – Житомир : Полісся, 2007. – 108 с.
8. Макар Ю. І. Україна у міжнародних організаціях : навч. пос./ Ю. І. Макар. – К. : Професіонал, 2010. – 458с.
9. Маруняк Є. О. Глобалізація та її вплив на розвиток регіонів України – К.: Реферат, 2007. – 224 с.
10. Мезенцева Н. І., Мезенцев К. В. Науково-дослідний практикум з суспільної географії: Навчально-методичне видання. – К. : ДП «Прінт Сервіс», 2014 – 47 с.
11. Міжнародні організації : навч. пос. / За ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, З. І. Кутайні // . – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 344с.
12. Національні стратегії сталого розвитку. Впровадження стратегічних і скоординованих дій : виклики, підходи до інновації (на основі аналізу досвіду 19 країн). – Міжнародний інститут сталого розвитку, 2004 – 50с.
13. Паламарчук М.М. Географія мінеральних ресурсів Української РСР / М.М. Паламарчук, І.О. Горленко, Т.Є. Яснюк. - К. : Рад. шк., 1985. - 136 с.
14. Продуктивні сили економічних районів України / [за ред. Б.М. Данилишина]. - К.: Нічлава, 2000. - 520 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України імені М.В. Птухи <http://www.idss.org.ua>
3. Міжнародна організація праці <http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>

4. Світовий банк <http://www.worldbank.org/>
5. Євростат <http://ec.europa.eu/eurostat>